"โคกสำโรง"กับการแก้ปัญหาเรื่องน้ำที่ยั่งยืน (น.ส.พ.เดลินิวส์ วันพุธที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก โดยเฉพาะพื้นที่เขตเทศบาลตำบลโคกสำโรง เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ และยังขาดแหล่งกักเก็บน้ำ ซึ่งสำนักชลประทานที่ ๑๐ ได้รับมอบหมายจาก มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร และกรมชลประทาน ให้ดำเนินการออกแบบโครงการแก้มลิงโคกสำโรง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอโคกสำโรง

นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ อธิบดีกรมชลประทาน กล่าวว่า โครงการแก้มลิงโคกสำโรง อันเนื่องมาจากพระราชดำริดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานที่ดินที่นายปภัสร์ แซ่ฉั่ว น้อมเกล้าฯ ถวายจำนวน ๘๓ ไร่ ๔๐ ตารางวา ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อพัฒนาเป็นแก้มลิง และเป็นแหล่งกักเก็บน้ำในการบรรเทาอุทกภัยและเพื่อใช้ในการเกษตร การออกแบบแล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๖ จากนั้นจะขอรับการสนับสนุนงบประมาณประจำปี ๒๕๕๖ หรือ ๒๕๕๗ จากสำนักงาน กปร. ซึ่งคาดว่าจะให้งบประมาณทั้งสิ้น ๒๘ ล้านบาท

สำหรับงานสำคัญ ๆ ของโครงการแก้มลิงโคกสำโรงนั้น ประกอบงานก่อสร้างคันดินรอบพื้นที่แก้มลิง โดยจะทำเป็นผิวจราจรลูกรังอัดแน่น รวมระยะทาง ๑.๔๗๖ กิโลเมตร เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นทางสัญจรได้ด้วย งานก่อสร้างสถานีสูบน้ำ ๑ แห่ง เพื่อสูบน้ำจากแก้มลิงเข้าคลองส่งให้กับพื้นที่การเกษตรบริเวณใกล้เคียง งานก่อสร้างท่อรับน้ำเพื่อรับน้ำเข้าพื้นที่แก้มลิง งานก่อสร้างท่อระบายน้ำ เพื่อระบายน้ำออกจากแก้มลิง และงานปรับปรุงคลองศรีสุกพร้อมอาคารประกอบ มีความยาว ๓.๖ กิโลเมตร

โครงการแก้มลิงโคกสำโรง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อแล้วเสร็จจะสามารถกักเก็บน้ำได้ ๔๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร หรือประมาณร้อยละ ๕๔ ของปริมาณน้ำท่า ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาน้ำท่วมขังและอุทกภัยในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะในเขตเทศบาลตำบลโคกสำโรงได้ประมาณ ๒,๓๐๐ ครัวเรือน เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพิ่มเสริมการเพาะปลูกในฤดูฝนได้ประมาณ ๕๐๐ ไร่ และในช่วงฤดูแล้งได้ประมาณ ๑๐๐ ไร่ ซึ่งจะช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรในเขตพื้นที่รับประโยชน์จากโครงการ เพราะสามารถทำการเกษตรในฤดูแล้งได้รวมทั้งยังจะเป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคและสัตว์เลี้ยงประมาณ ๒๕๐ ครัวเรือน เป็นแหล่งแพร่เพาะและขยายพันธุ์สัตว์น้ำจืด ตลอดจนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากปริมาณน้ำท่าในคลองห้วยยาง และคลองศรีสุก ซึ่งเป็นคลองที่มีผลกระทบต่อพื้นที่เทศบาลตำบลโคกสำโรงซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจโดยตรง (ส่วนคลองสนามแจงจะไม่มีผลกระทบเนื่องจากไม่ได้ไหลผ่านเขตเทศบาลฯ) แล้วพบว่า จะมีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรวมกันถึง ๓๔.๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ขณะนี้สามารถกักเก็บไว้ได้เพียงประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร หรือ ร้อยละ ๐.๒๙ ของปริมาณน้ำท่าทั้งหมด จึงไม่แปลกเลย ที่ในฤดูฝนน้ำจะท่วมพื้นที่เทศบาลตำบลโคกสำโรง และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งเป็นประจำเกือบทุกปี

การสร้างแก้มลิงโคกสำโรง จะช่วยเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำในพื้นที่คลองทั้ง ๒ แห่งดังกล่าวอีก ๔๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้กรมชลประทานก็ยังมีแผนพัฒนาแหล่งน้ำ ตามแผนงานงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) อีก ๒ โครงการ ซึ่งจะสามารถกักเก็บน้ำได้ ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เมื่อรวมกับปริมาณน้ำที่กักเก็บได้ในปัจจุบัน ๑๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จะทำให้พื้นที่คลองห้วยยางและคลองศรีสุก มีแหล่งกักเก็บน้ำรวม ๖๓๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร หรือประมาณร้อยละ ๑.๘๕ ของปริมาณน้ำท่าของคลองทั้ง ๒ แห่ง แต่จะสามารถบรรเทาปัญหาน้ำท่วม และแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะปริมาณน้ำท่า โดยเฉพาะปริมาณน้ำท่าที่ไหลมาจากคลองห้วยยางมีปริมาณที่มาก หากจะพูดว่า ฝนที่ตกในพื้นที่รับน้ำของคลองห้วยยางทั้งหมดไหลลงสู่เขตเทศบาลตำบลโคกสำโรง ก็คงจะไม่ผิดมากนัก เพราะแหล่งกักเก็บน้ำที่มีอยู่เก็บน้ำได้ไม่ถึง ๑% ดังนั้นการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมจะต้องมีการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่คลองห้วยยางมากขึ้น ส่วนคลองศรีสุก โครงการแก้มลิงโคกสำโรงที่กำลังจะเกิดขึ้น จะสามารถบริหารจัดการควบคุมปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพแน่นอน

สำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในคลองห้วยยาง นอกจากโครงการตามแผนงาน MTEF แล้ว สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน ได้เคยศึกษาเบื้องต้นที่จะดำเนินโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยยางกั้นคลองห้วยยางที่ตำบลเพนียด อำเภอโคกสำโรง เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ตัวเขื่อนมีความยาว ๒,๐๐๐ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๘ เมตร และมีความสูง ๕๕ เมตร มีความจุในระดับกักเก็บ ๑๗.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร และสามารถรับน้ำนองได้สูงสุดถึง ๒๙.๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

อย่างไรก็ตามพื้นที่ที่จะก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยยาง เป็นพื้นที่ซ้อมยิงปืนใหญ่ของกองทัพบก ดังนั้นหากทางกองทัพบกพิจารณาทบทวนโครงการเพื่อให้สามารถก่อสร้างได้แล้ว จะทำให้พื้นที่คลองห้วยยางและคลองศรีสุก มีแหล่งกักเก็บน้ำรวมกันถึง ๑๘.๑๓ ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖๘ ล้านลูกบาศก์เมตรของปริมาณน้ำท่าในพื้นที่ ซึ่งนอกจากจะเป็นปริมาณน้ำที่มากพอสำหรับจะใช้บริหารจัดการแก้ปัญหาอุทกภัยในเขตเทศบาลตำบลโคกสำโรงได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้มีน้ำเพื่อ การเกษตรในฤดูฝนได้อีก ๑๒,๐๐๐ ไร่ และในฤดูแล้ง ๑,๓๐๐ ไร่ อีกด้วย

น้ำ...ก็จะไม่สร้างปัญหาให้กับชาวโคกสำโรงอีกต่อไป...